

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre . . . 3 korona.
Egészévre 12 "
Vidékre Negyedévre . . . 5 "
Egészévre 20 "

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

A helyi ellenzéki lapok még mindig a mult vasárnapi népgyűlés hatása alatt állanak és abból merítenek erőt és kitartást az „átkos” kormány elleni küzdelemre.

Folyton visszaidézik Rákosi Viktor beszédét, aki meghajlott Debrecen nagysága előtt.

Én édes Istenem, de rövid Debrecen népének az emlékező tehetsége. De rövid Rákosi Viktoré — a politikusé — is.

Évekkel ezelőtt járt itt Debrecenben egy nagyon szellemes novella író, egy kitűnő író ember. Sipulusznak hívták. Részt is vett itt valami irodalmi este félén, de a jó debreceniek nem sokat hederítettek rá és nem borultak le a nagysága előtt. Ezen aztán felbosszankodva a *Budapesti Hirlap* hasábjain az a Sipulusz csunyán leszólta a buta civis népséget, aki nem ért egyébhez, mint a sertéshizlaláshoz meg a kolbászéveshez. Nem is láttuk aztán Sipuluszt jó ideig Debrecenben.

Rákosi Viktor, elfelejtette már ezt és a eszölt civis népség nagysága előtt leborult. Vajjon Sipulusz ott volt-e akkor?

* * *

Néhány esztendővel ezelőtt sok baj volt Debrecenben. Súlyos pénzügyekről, erőszakoskodásról beszéltek az emberek és mindnyájan gróf Degenfeld Józsefet az akkori főispánt és a mefisztóját Márk Endrét tartották minden baj kuforrásának, aki mindig vörös posztó volt az ellenzék szemében.

Bámulatos, hogy emberek rövid idő alatt mennyire meg tudnak változni! Kiss Albert, Juhász Náci meg a többiek, hogy ölelgetik, cirógatják Degenfeldet és Márk Endrét, akit nem is oly régen még egy kanál vízbe fojtottak volna.

No lám a Savanyu Jóska, meg a Vörös pápa össze pusztítottak és együtt támadják az erőszakos kormányt.

Igazán megható: Degenfeld József az erőszak ellen! Ki hitte volna?

* * *

A kis vasut, nagy dolgot csinált. A tanács nem engedte meg a téli menetrend életbe léptetését azért, mert a közönség érdeke úgy kívánja, hogy a vonatok legalább 15 percnként közlekedjenek. A kis vasut ezt a határozatot megfeleltette a miniszterhez.

A tanács azonban egyszerűen nem terjesztette fel a felebbezést.

A kis vasut meg egyszerűen behozta a tavalyi téli menetrendet.

Nem kérdezte tetszik-e a tanácsnak, vagy nem, hanem a mozdonyok fele most mégis a téli álmát alussza.

Nagyon valószínű, hogy a helyi vasut

huzza a rövidebbet és fel kell kelteni majd a mozdonyokat mély álmukból, mert hát akárhogy legyen a dolog: mégis csak a kis vasut van a közönségért és nem a közönség a kis vasutért.

Jelenségek.

Megirtuk e helyen, hogy az ellenzéki érdekszövetkezet megállapodásai hajótörést szenvednek a vidéki ellenzéki választók józanságán és elvhűségén. A győri függetlenségi párt elnökéről és alelnökéről az a hír terjedt el, hogy inkább lemondanak állásukról, mintsem együtt induljanak hadba a klerikálisokkal. Ez az első fecske, de jön utána több is. A becsületes függetlenségi választók komolyan veszik az elveiket s a klerikális politika portájára nem táncolnak be oly könnyű szívvel és könnyű lábbal, mint budapesti vezéreik.

A vidéki választók szemében az elv is valami. Az ő egészséges érzésük fellázad annak csak pusztá gondolatára, hogy a liberálisok ellen, a kiktől csak közjogi határvonalak választják el őket, az ősi ellenséggel, a különböző árnyalatu klerikális pártokkal szövetkezzenek.

A szövetkezett ellenzék férfiai kegyetlenül elszámították magukat, ha a maguk elvtelen, tehát erkölcstelen összeállításukat a vidéki választók által remélték szentesíttetni. Ezen a téren keserves kiábrándulás vár rájuk a kerületekben. Szeretnők mi látni azt a politikai ezermestert, a ki a jó kálvinista vidékek függetlenségi polgáraival — akármily ezüst kanálban — be tudná vétetni Rakovszkyt, Ugront és Apponyi Albertet.

Erős meggyőződésünk, hogy a vezérbizottság bölcs recipéje dacára a tűz a vízzel sehohsem fog összebarátkozni kint a kerületekben. S azért a Kárpátoktól az Adriáig hangzó hahotával felelhetünk csak egy buzgó hirlapnak cikkére, a mely ma az új választások eredménye gyanánt azt a mulatságos prognózist állítja fel: a Noé bárkájában összeszorult politikai menaszéria többségre fog vergődni, s a szabadelvűpárt kisebbségben marad.

Két politikusnak, a kik ma egy gondolában eveznek: Apponyinak és Bánffyknak, bizonyára hasznos volna, ha a függetlenségi párt erejét kisajátíthatnák a maguk céljaira. Am a vidéki választók elvhűségén és becsületességén hajótörést fog szenvedni az egész kisajátítási manőver. A győri eset ezt már is igazolja.

A másik dolog, a mire felhívjuk a figyelmet: Darányi Ignác tegnapi be-

számolója. Arról számolt be e régi és kipróbált politikus, hogy miért hagyta cserben pártját nagy küzdelmek előestéjén. Sőt, a zászló elhagyásával meg nem elégedve, miért tett eljárásával annak az obstrukciónak indirekt szolgalatot, a melynek határozott elítélésével fogott tegnapi beszédebe.

A feleletet Darányi Ignác nyomban megkapta a II-ik kerületi szabadelvűpárt megalakulásával. A fellépések és félelhatározások politikáját az ujonnan alakuló szabadelvűpárt magától elutasította s a Tisza Istvántól való elpártolást rut hálátlanságnak nevezte.

Ez és a pécsi eset — a mely után még több hasonló esetre lehetünk elkészülve — élesen megvilágítja a szabadelvűpárti kerületek hangulatát. S a legragyogóbb nyílt levelek dacára bizonyítja, hogy azok a tiszteletreméltó férfiak, a kik — pályájukon nem először — pártjuktól nehéz percekben bucsut vettek, a közvélemény támogatására éppen nem számíthatnak. A mikor tehát Darányi Ignác arról beszélt, hogy az ütköző összetörhetik; nem baj, törjön is össze, attól tartunk, jós szemekkel a jövőbe nézett s a szabadelvűpárti kerületek igazi hangulatát — a kilépettek se hideg, se meleg politikájával szemben — alaposan megsejtette.

A szatmármegyei bizalmi nyilatkozat is érdekes jelensége az időknek. Az a tulnyomó többség, a mely lelkesen tüntetett a kormány politikája mellett, az ott elhangzott erélyes, elszánt nyilatkozatok jobban elárulják a közérzületet, mint az egész ellenzéki sajtó mesterseges, felfújt, légből kapott hangulatképei és politikai jelentései. Még egy Károlyi István befolyásának és személyes súlyának sem sikerült más mederbe terelni Szatmármegye hangulatát.

Mielőtt végeznénk, még egy el-
lenségéről kell itt beszámolnunk.

A velencei tizek tanácsának titokszertőségével és félelmetességével igyekszik körülvenni az ellenzéki pártok vezérbizottsága a maga tárgyalásait és elhatározásait. Hogy micsoda mérget és csodaszereket főznek az új alchi misták: megtudjuk nem sokára, a mikor az új ülészek megnyitásával eslekedetek alakjában fogjuk majd viszontlátani bölcs tanakodásaikat.

Egy dolog azonban szemellátható. A kormány bukásának, tehát az ellenzéki koalíció diadalának határnapját — kezdik messzibbre kitolni. Sőt most már annyira engednek a 48-ból, hogy a kormányválság bekü-

vetkezését az új választások után való időre helyezik kilátásba. A miből kiderül, hogy az új választásokat még az ítéletük szerint is Tisza István fogja vezetni.

Ez bizony haladás. A levest még sem eszik meg tehát oly forrón, a hogyan kitálalják. A kormány nem sülyed el azonnal büvös sziget módjára az ellenzéki harag hullámaiban. Egy kis — bocsánat az erős szóért — Galgenfrist-et mégis kap. Ő fog választani.

Kegyes engedmény és szép beismerés ez. Jobb a semminél. A mi kíváló reménykedésünk kissé feleled, ha az ellenzéki szövetség ezzel vigasztalja magát.

Politikai hírek.

Egy képviselő üdvözlése. Szóts Pál országgyűlési képviselő választókerületéből, Alvincről a következő üdvözlő táviratot kapta:

Az alvinci szabadelvűpárt mai értekezletéből nagyságodat szeretettel üdvözli, bizalmáról és ragaszkodásáról biztosítja, a magyar parlamentarizmus megmentésén történt állás foglalását helyesli. Az alvinci szabadelvűpárt.

Hasonló tartalmu táviratot küldtek Tisza István gróf miniszterelnöknek és Podmaniczky Frigyes bárónak, a kik az üdvözlésre már válaszoltak is.

Az értelmiség föladata.

Sokszor esett már szó a hírlapokban, hogy mi módon és milyen eszközökkel kellene küzdeni a szociális tanok veszedelmes volta ellen, azon elvek ellen, melyek idegenek, német eredetűek s melyek a magyar emberre, de különösen a földmives osztályra nem illenek.

Azt mondják, csak nem lehet nehéz dolog ezt a vagyont féltő, tüzhelyére, emberségére büszke, az értelmesebb emberek tiszta szándéku közeledését megbecsülő társadalmi osztályt a szociális bajokat enyhítő és ellensúlyozó szervezetekbe vagy csoport-

tokba egyesíteni és így a bekövetkező társadalmi veszélynek elejét venni.

A falusi szegény embernek persze mint egyedüli orvosságot, mint csodaszert állítják oda a szociáldemokráciát. Hiszen a szociálista apostolok egész bölcsessége abban merül ki, a népet sujtó gazdasági bajok összes óvószereit abban jelölik meg, hogy jöjjön el csak a szociáldemokrácia uralma!

A gondokkal küzdő, a nagyobb földbirtokra vágyó, a vagyonosabb, értelmesebb elemektől elhanyagolt szegény embereknek ez is elég. Úgy veszik a tartalmatlan vagy hamis frázisokkal feltálat általánosságokat, mint valami boldogító ígét, a melyet nem is kell tudni, hanem a melyet csak el kell hinni.

Tehát a vidéki értelmiségnek lenne a feladata a népet oktatni és felvilágosítani. Csak az a baj, hogy igen sok helyen esékely vagy semmi bizalommal sem viseltetik a szegény földnép az értelmiség iránt.

Minden kaputos emberben természetes ellenségét látja. A tisztviselőkből a részrehajló, igazságtalan, adóval és illetékekkel terhelő közeget, a nagyobb földbirtokosban a bitorló urat, — és hogy ha a hírlapok rovataiban nap-nap mellett látjuk a nagy erkölcsi sülyedést, hogy takarékpénztárak buknak és lelketlen hivatalnokok a szegény nép keservesen szerzett filléreit elharásolják, hogy némely tanító, a kinek az erkölcsöt kellene tanítania, maga okoz botrányt erkölestelen életével. — hogy a jegyző beszédi az adót, és azt be nem szolgáltatja, hanem esetleg még meg is szokik, — hogy egyebet is tesz, a mi talán a legújabb sport és a miről a hatóságoknak nincs is tudomásuk, hogy t. i. vannak olyan egyének, akik az Amerikába szóló utlevelek megszerzését közvetítik és ezen a címen a kivándorlóktól horribilis összegeket kicsikarnak, akkor nem esoda, ha a föld népe mind csekélyebb bizalommal viseltetik az intelligencia iránt, hogy nem hallgat rájuk, hanem inkább azokra, a kik nekik mindezen bajok orvoslását kilátásba helyezik.

De azért a magyar értelmiségnek nem kellene abban hagyni a küzdelmet és ahol csak lehet, a föld népét minden kitelhető eszközzel felvilágosítani, neki anyagilag segítségére lenni és az egész magyarságot fenyegető veszély ellen megoltalmazni.

Egyház és iskola.

Presbiteri gyűlés. A debreceni ev. ref. egyház presbiteriumának 11-én, vasárnap délelőtt tíz órakor az egyháztanácssteremben gyűlése lesz, melyen egyházi részről Kiss Aron püspök, világi részről Simonffy Imre főgondnok elnököl.

Debreceni diákok Hódmezővásárhelyen. A debreceni theologia hallgatói között mozgalom indult meg az iránt, hogy a Hittanszaki Önképző Társulat tagjai Hódmezővásárhelyen a debreceni protestáns estélyekhez hasonló felolvasó estélyt rendezzen. A szép terv keresztülvitelén nagyban dolgoznak a hittanhallgatók.

Hittanszaki gyűlés. A főiskola Hittanszaki Önképző Társulata tegnap este népes gyűlést tartott, melyen Csiky Lajos tanár vallásos elméletet olvasott fel. Majd Balogh Miklós hittanhallgató szavalt és Kövér Arpad szenior olvasta fel Téli gondolatok című, valóságos irányu, szép elmefuttatását.

Protestáns estély. A debreceni hittanhallgatók vasárnap, e hónap 11-én délután 5 órakor tartandó tizenharmadik protestáns estélye iránt olyan általános az érdeklődés, hogy már minden jegy elfogyott és így esti pénztár nem is lesz. Nagyon helyes volna, ha a főiskola diszterme helyett a jóval tágasabb Arany-Bika disztermében tartanák a protestáns estélyeket.

A karácsonyi vakáció. A főiskola karácsonyi szünetét december 19-én szokták kiadni a vakációra éhes diákságnak. Mivel december 19. az idén hétfőre esik, s vidéki tanulók kérvényt adtak be Kiss Aron püspökhöz, hogy a hétfői 3 tanórát engedje el nekik. A püspök arra való tekintettel, hogy a 3 tanóra elengedésével a szünet két és fél nappal meghosszabbodik, a hétfői tanórákat elengedte és így az egész főiskolában a karácsonyi szünet 17-én, szombaton délben áll be.

A japán golyók.

Orosz katonák hihetetlen dolgokat mesélnek a lovagias japán golyókról. Egy német újság több orosz tiszt nyilatkozatát közli a finomlelkű golyókról, amelyek a világ minden kincséért sem sértenének meg valakit. A dolgok oly hihetetlenek, hogy csa-

Levél a hómezőkről.

Adassék e levél Perzsa Ilonkának...

Miért neki? holott köröttem hó van; — csupa hó, — érintetlenséget, tisztaságot sugárzó hó!

A meddig a szem ellát, a meddig a gondolat elhat, — a mező, az erdő, a hullámosan tovavonuló bércek, mind fehérbe burkolódtak, mint az úrnapi körmenet fehér ruhás leánykaserege, — de itt nincs harangszó, nincs az ellentéteket fitogtató növényzöld, nincs pompázó dobpergés, nincs bántó selyemsuhogás. Mint a fájdalomában megmerevedett kristálynak fénylő lapjairól, akként tükrözdik vissza a vöröfény a jégjegecek miriadjairól, színesen, némán, hidegen...

Meghalt a föld? Vagy imádkozik?

Nem; álmodik.

Magára teríti imádságos köpenyét, melylyel elzarkózik az emberi kacaj és fertőző lehellet elől és magábavonulva ábrándozik a tavaszi viszontlátás szüzi örömei felől... Ne bántuk álmát, ne háborgassuk meg fenséges némaságát. Hisz maga a Nap-sugár is nesztelenül siklik tova az álmodozó fehér párnáinak ráncatlan lapjain, mely alá szemérmesen rejté el az alvó, máskor dúsan álomló fűrtjeit.

Hol vagyok? Hová jutottam? Hová vezetett a káprázat?

Vérem még lüktet a mult éj orgiáitól, eszméletemben még visszhangzik a hangos dal árnyszerű utóhangja: fáradt szemem még lázas a lámpafény bántó hatásától, — és ime: tekintetem előtt a halál symbolikus némasága tárul ki, uozdulatlan fehérségével túlhaladva a fekete gyász kínzó komorságát.

Nincs élő hang, nincs paecirtaszó, nincs emberi árnyék, csak a vöröfény hangtalan káprázata mutatja, hogy az alvó menyaszszony felett rajongó, tiszta imádat örködik.

A hegy lábánál ragyogó ezüst sáv indul ki, végigvonulva a völgy kényszerült mozdulatain. A Szaszar vize az, az aranyatvivő hegyi patak befagyott ágya: melynek hullámai az ébredés napjaiban sziklákat mosnak el, bérceket bontanak alá, most pedig megdermedten hallgat el, megfagyasztvva a szeretet megvont jelenléte által. Kemény jégfödő alatt vajjon dobog-e még a patak szíve? Vagy elfelejté már hullámjátékait s szigorú bilinesceinek nyomása alatt belenyugszik a lemondásba...?!

Ezernyi eszme rohan meg, ezernyi kérdés támad elő s mintha feleletül érkeznek Kapnikbánya harangjainak elhaló szava: a reggeli Ave Mária.

És e hang mintha szózatot adna a levegőnek, a fénynek, a hópehelynek! — Mintha a kristályok ezernyi fénytörése magasztos, tüneményes oltárképbe olvadna össze, mely felé az egyszínű, felhőktől meg nem szakgatott menybolt a sejtelemhez szóló s mégis lángoló, hangos betűkkel írja oda: *Tisztaság!*

Valami szédítően mély öntudat kezd hanghoz jutni a lélekben, mely fenyegető fenséggel, miként egykor a cherub lángoló pallosa — kerget és üz tova a tisztaság eme otthonából. Pedig úgy szeretnék még ott időzni, hol lelkem tisztulást, kifáradt eszmélődésen szórakozást, letiprott kedélyem megnyugvást talál.

Ugy szeretném elhallgattatni az emlékezés kísértő daemonát, mely más világba való képeket varázsol elém: szeretném útját állani vérem veszett futásának, mely nem tud a nyár izzó hevéről lemondani; szeretném eltagadni, meghazudtolni, hogy ember vagyok, szeretném elfeledni, hogy husból való vagyok, a mi meleget és életet követel magának — s mégis szeretnék itt maradhatni, itt megszokni, itt elveszni a messze-futó hómezőkön, hol az élet melege szántüze, az élet lüktetése leigázva, az élet vágyakozása fagyasztó burokba rejtőzve van,

kis egy eléggé érdekes hírek a világsajtón át történt fokozatos megnövesztéséről lehet szó. Ebben a szerkesztőségben is adtak hozzá egy keveset, abban is, és mire a német lap rotációjából kikerült, egy új világesoda lett belőle. Ezt a fejlődési folyamatot mutatjuk itt be.

(Angol újsághír.)

Különös golyók. Az orosz-japán háborúban, a japánok olyan golyókkal lőnek az ellenségre, amelyek a testen villámgyorsan futnak át, s így bár a sebesültet harcra képtelenné teszik, semmi komolyabb veszedelemmel nem járnak. A dologban azonban a mi számunkra semmi meglepő nincsen, mert ez a löveg is angol találmány.

(Ugyanez a hír német újságban.)

Csodagolyók. A japán hősek olyan golyókkal lőnek az ellenségre, amelyek veszélytelenül, villámgyorsan futnak át a legnemesebb testrészekben is. Egy orosz katonatiszt, akit munkatársunk a harcra megintertjüvölt, ezeket mondta a csodagolyókról:

— Valóban csodálatosak a japán golyói. Ha a embert találják velők, úgy érzi, mintha egy kis villamos szikra csipnő meg, kissé meginog és azzal vége. Két napig lázban fekszik a sebesült és utána még jobban érzi magát, mint ezelőtt. Nekem például négy nappal ezelőtt kettő ment át az agyamon. Mielőtt az egyik talált volna, óriási migrémen volt. Utána, mintha elvágta volna, odavolt a fejfájásom. *Agyonlőtték a japánok!!* Másnap egy rendkívül gonosz és kellemetlen gondolat kintott egész nap. Hiába ittam, szivaroztam hiába legyeskedtem a szép markotányos nők körül, ettől a kintó gondolatától nem tudtam megszabadulni. Ilyen állapotban vezettem rohamra csapatomat. Egyszerre ismét érzem a fejemen a tegnapi szurást és a következő pillanatban mintha ujja születtem volna, vidámnak és derültnek éreztem magam. *Agyonlötték egy golyó agyamban a gonoszgondolatot.*

(Az újság így adja elő a dolgot.)

A csodátévő golyók. A japánok csodátévő golyókkal lövöldöznek. Egy mennyei véletlen vezette rá az orosz katonaságot az új csodára. Dimitrov, a negyedik tüzérezred egyik kapitánya négy nappal ezelőtt irtózatosszerűen ébredt fel, Nyelni és beszélni egyáltalában nem tudott s lélekzetvétele is percről percre rosszabbodott. Az orvosok megállapították, hogy a hő kapitánynak difteritisze van s hogy azonnal ágyba kell

feküdni, mert élethalál közt lebeg. Dimitrovot átvették az udvaron, hogy a kórház egy szobájában elhelyezzék. Egyszer csak valami süvítést hallanak, a kapitány torkához kap s a következő percben így kiált fel harsány hangon:

— Ejnye, ejnye, ejnye, ejnye, ejnye!! Hát ez mi volt?

— És a bámuló orvosoknak elmondta, hogy semmi baja, sőt jobban érzi magát, mint valaha. Egy véletlenül arratévedt japán golyó tarta át a torkát, az gyógyította meg. — Más alkalommal egy vak koldus botorkált a mezőn; egyszerre csak örömmel kiált fel:

— Látok!

Egyik szemét japán golyó surolta s lőtte róla a hályogot.

Ezeknek a dolgoknak híre ment s azóta özönlenek a világ minden tájáról a gyógyíthatatlanoknak hitt betegek a keleti harctérre, ahol a japánok golyói mindenkit megmentenek az életnek. Oroszország állítólag rengeteg összeget kap a világ minden tájáról, hogy folytassa a háborút még tíz évig. Amint ugyanis egy német tudós kiszámította, annyi idő kell, míg a világ minden betegét meggyógyíthatják a japán fegyverek. A háború tehát most már nem a japánok és oroszok között, hanem a japánok és a halál közt folyik!! Mily magasztos háború! Mily szent cél!! Az ég áldása a japán csodafegyverekre!

Napi hírek.

— **Sesztina Lajos kitüntetése.** Királyi kegy méltóbb férfiut nem tüntetett ki, mint ez alkalommal, a mikor Sesztina Lajosnak és utódainak a magyar nemességét adományozta. A hivatalos lap tegnapi száma erre vonatkozólag az alábbi királyi kéziratot közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Sesztina Lajos nagykereskedő, Debrecen szabad királyi város törvényhatósági bizottsága tagjának és törvényes utódainak, a közügyek és a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességet díjmentesen adományozom.

Kelt Gödöllőn, 1904. évi december hó 2-án.

Ferenc József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

— hol a megsemmisülés és feltámadás közös bölcsőben nyugszik, hol a lemondás és remény, a kétségbeesés és biztatás intése egyértelmű.

Szeretnék belekiáltani a némaságba. Nem igaz! Nem igaz, hogy a szív mindig csak szennyet, mert emberi érzést hord mákában! De visszafelel a nagy, meg nem tört némaság: Én nem vádoltalak! Te vagy önön-vádlód.

És lehanyatlik mellemre kulcsolt két kezem s ajkaimon megfagy a ki nem mondott *Mea culpa*.

Csak gögösen emelt fejem hanyatlik jobban alá a megszégyenülés ostorzó tudata alatt. A földet keresik szemeim; tekintetem a messze horizonról visszairányzom lábaim elé...

Ott pedig, a befagyott Szazar partjain, az el nem taposott hó alól egy sárga rózsa elfonnyadt szirmait találja meg szemem. S a rózsa fakult, szinehagyott szalagja egyszerre eltakarja előlem a világos, tiszta hőmezőt. Abbanszakad a harang sejtésszerű szózata, elhallgat az önvád, melyet meggondolatlan érzékenységemben halmozék magamra. A patak jege felenged, a bércek zöldbe borulnak, a horizonton juliusi száraz villámok

cikkáznak, az alvó föld megmozdul s virágdiszes keretből mosoly felém s a jégkristályok pattogása rég ismert zenébe olvad össze: hallom, érzem a kábító illatot lehellő selyemruhák vágyakat ébresztő, buja suhogását...

Hol vagyok? Hová jutottam? Hová vezetett a káprázat?

Gyarló csalódás volt.

Nem selyemruha suhogott körültem; nem azt hallottam; hanem egy nehezen vánszorgó, beteg asszony kínos lélekzetét.

Vajjon nem az övé volt ez a rózsa? Nem az ő kebeléről hullott az le, valamikor, midőn a kis Szazar még életvidáman esörgedezett, a szenvedély perceiben bérceket mosva alá?

Némán haladt el mellettem: sokáig néztem utána s midőn fáradt lépteinek esendes neszt elnyelte volna a némaság, — — ajkaim keresni kezdték rég elfeledt imáknak nehezen visszaidézhető szavait...

Izért adassék levelem Perzsa Ilonkának...

Tycho.

— **A Hortobágy értékesítése.** Megírtuk, hogy a tanács megállapodott a Hortobágy értékesítésére vonatkozólag abban, hogy azt a város saját kezelésébe veszi át. Kiszakítanak elsősorban 10.000 holdat ez parcellákra osztva bérbe adják szántóföldnek. Az ilyen módon befolyt bérjövdelemből fedezi a tanács az ingyen iskolázást, az ármentesítést és mindama költségek aránylagos részét, melyek eddig a Hortobágy jövdelemét terhelték. Azonkívül a jövdelemből évenként bizonyos összeget a legelőnek fennmaradó többi rész termő képességének emelésére fordítják. A kísérletek rövidesen megindulnak arra nézve, hogy a legelőnek fennmaradt rész, miképen lesz termőbbé tehető és hogyan lehet a legeltetést állandóan biztosítani.

— **A helyi vasut téli menetrendje.**

A tanács, mint ismeretes, nem hagyta jóvá a helyi vasut téli menetrendjét, hanem azt követelte, hogy a nyári menetrend szerint közlekedjenek a vasutak. A helyi vasut ez ellen a határozat ellen felebbezéssel élt, és a vonatok dec. 5-ig a nyári menetrend szerint közlekedtek. E hó 5-én azonban a helyi vasut, hivatkozva több kényszerítő okra, bejelentette a tanácsnak, hogy 5-étől a régi téli menetrend szerint közlekedtetni a vasutakat. A tanács tegnap tárgyalta az ügyet. Felterjeszti az iratokat a vasuti és hajózási főfelügyelőséghez, mely megállapítja milyen menetrend szerint közlekedjék a vonat. A tanács felterjesztésében részletesen kifejti az okokat, melyek szükségessé teszik a sűrűbb forgalmat és a közönség érdekében követeli a tanács a 15 percenkénti közlekedést, mert mégis furesa, hogy a helyi vasut meg se várja a felebbezés elintézését, hanem önhatálmilag intézkedik, a közönség rovására.

— **Szentpály Béni ker. orvos ügye.**

Több ízben említettük már, hogy Szentpály Béni dr. városi kerületi orvos a nyáron 6 heti szabadságot kért és Amerikába utazott. Amerikából kérvényt intézett a polgármesterhez, melyben még 3 havi szabadságot kér. A közgyűlés a kért szabadságot nem adta meg és utasította a polgármestert, hívja fel Szentpályt, hogy november 1-ig foglalja el állását, ami ha nem történik meg, szüntesse be fizetését is és intézkedjék állásának betöltése iránt. A felhívás elment Szentpályhoz, ki tegnap válaszolt a polgármesternek. Újabb kérvényt mellékel leveléhez, melyben hat havi szabadságot kér, de arról említést sem tesz, visszatér e egyáltalában Debrecenbe. A tanács tegnap tartott ülésén foglalkozott dr. Szentpály ügyével. A tanács ragaszkodik a közgyűlés határozatához, a szabadságot nem engedélyezi és megteszi a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy Szentpály Béni dr. ker. orvost állásától fegyelmi uton elmozdítsák. Ennek megtörténte után megteszik az intézkedéseket Szentpály orvosi állásának betöltése iránt.

— **A Csokonai-kör** mult ülésén, mint már jeleztük, az 1905 januárban tartandó százados Csokonai-ünnepélyre megállapította az egyes szakszervezetek is, a következőképen: *A vendégeket fogadó bizottság* elnöke lesz: Domahidy Elemér, — a kit erre fel fognak kérni — alelnökök: Kovács József, Vecsey Imre, tagjai: Balogh Ferenc, Dicsőfi József, dr. Ferenczy Gyula, Dobeczki Sándor s a kör összes választmányi tagjai.

A szállásoló bizottságba elnöknek egyhangulag Oláh Károly városi tanácsost választották meg. Tagok: dr. Boldizsár Kálmán, dr. Arvay Béla s a választmány több tagja.

A bankett bizottságban elnök: Kom-

lóssy Arthur, tagok: dr. Tüdös János, Konez Akos, Tóth Béla, dr. Boldizsár Kálmán.

A sajtó-bizottság tagjai lesznek dr. Kardos Albert elnökle alatt: Zoltai Lajos, Than Gyula, ifj. Mórész Pál, Székely Imre, Szathmári Zoltán, Roskovicz Arthur, Békásy J. István.

A matiné rendező-bizottság dr. Boldizsár Kálmán elnökle alatt a fiatalság lesz, akiket később kérnek fel a közreműködésre.

— **A debreceni jótékony nőegylet** f. hó 10-ikén délután 3 órakor a nőipariskola nagytermében választmányi ülést tart, melynek egyetlen tárgya a városi népkönyha ügye lesz.

— **Tea-estély és séta-hangverseny.** Mint már hírül adtuk, jövő vasárnap e hó 11-én esteli 5-7 óra között a helybeli Szent-Erzsébet-Egyesület tea-estélyt és séta-hangversenyt rendez. A rendező bizottság ma e tárgyban — tartja utolsó ülését melyben a végleges és részletes megállapodások történnék. — Mint halljuk ezen első tea-estélyen a házi asszonyi tisztséget: V. Szabó Jánosné elnök, Csanak Józsefné és Wolafka Antalné alelnökök, Baróthy Béláné, Bartók Agostonné, Dumbrava Lászlóné, Forgách Károlyné, Hutiray Béláné, dr. Irinyi Istvánné, Miskolczy Lajosné, Latinovits Mihályné, Naszódy Istvánné, Perezel Dénesné, Potorán Istvánné, Szögyényi Jánosné, dr. Szűts Miklósné, Vidovich Menyhértne ur-hölgyek fogják betölteni, akik mellett egész kis tábor fiatal szép leány fog szorgalmataskodni és figyelni a pontos kiszolgálásra. Már jeleztük, hogy a részvételi-díj a teával együtt 1 korona.

— **Zaklatások adófizetésért.** Napnap mellett halljuk a panaszt: hogy tisztességes polgárok, kik adóikat befizették, sőt némelyek, kik tulfizetésben is vannak, — kapják az adó megintést, hogy 8 nap alatt adófizetési kötelezettségeiknek eleget tegyenek, különben jön az — adóvégrehajtó. — Kérdjük, hol rejlik itt a hiba? az adókivevésnél, vagy még mindig onnan származik a baj, hogy évekig senki nem tudta, mennyi tulajdonképen az adója? — Szégyenletes és botrányos is ez az eljárás, hogy egyesek, kik kötelezségeiknek eleget tettek, mégis ilyen leirhatatlan módokon zaklattatnak s ha az ember sok herce-hurea után a dolognak utána néz, egyszerű bocsánatkérés a válasz.

— **A debreceni kerületi tanári kör** szombaton f. hó 10-én, d. u. 4 órakor a kollegium kis tanácstermében felolvasó gyűlést tart. Dr. Bessenyei Lajos h.-bőszörményi tanára, görög nyelv mai tanításáról olvas fel.

— **A szökött katona.** Tegnap egy 16-os közhuszár, aki megszökött ezredétől jelentkezett itt Debrecenben. Karsai Gábornak hívják, aki májusban vonult be Hajdudorogról a 16. huszárezredhez Budapestre. Nehezen esett Karsainak a bevonulás, mert fiatal feleségét kellett elhagynia. Húzta, húzta nagy keservesen az igát egész október végéig, de akkor rossz híreket hallott otthon maradt feleségéről. Egyet gondolt és a tilalom dacára hazajött Dorogra. Heteken keresztül rejtegette az asszony a hazaszökött férjét, de már tovább nem tudták eltitkolni a dolgot, Székérre tette felesége és az anyósa a szökött katonát és behozták Karsait ide Debrecenbe. A szökött katona most már nyugodtan várja büntetését, mert otthon lehetett.

— **Aki a boltok elől lop.** Tegnap késő este Lindenfeld J. Jenő Simonffy-utcai fűszerkereskedő jelentést tett a bűnügyi osztálynál, hogy Paulics Béla az üzlete elől 30 kilogrammnyi lencsét ellopott. Még az est folyamán megkerült Paulics. A kihallgatás során bevallotta, hogy a lencsét ő lopta el, sőt hosszas faggatás után azt is elmondta, hogy Hadház-utján Hajnal Péter üzlete elől egy tucat cirokseprűt is elemelt. A lopott

holmik megkerültek. Paulicsot, ki már betöréslopásért két és fél évet ült és kit Debrecen területéről végleg kitiltottak, átadták a kir. ügyészségnek.

— **Kivándorlás Amerikába.** Washingtonból jelentik, hogy a bevándorlási biztos legújabb évi jelentésében azt indítványozza, hogy a bevándorlókat a kikötőkben orvosi vizsgálatnak vessék alá, mert egyes hajózási vállalatok a törvényes határozatok ellenére, még mindig elég beteg egyént szállítanak az Újvilágba.

— **A tenkei szellemidéző.** Valóságos bucsujáró hely most Tenkén egy ház, ahol egy Krista Sándor nevű fiatal fiu lakik. A szegény suhanc dermegésben szenved s mikor az idegei lázadozni kezdenek, akkor valósággal látokai ihlettség szállja meg s határtalan fanatizmussal jósol. — Tegnapelőtt két tenkei napszámot, Mócz Vaszali, Pósa Antal látogatott el a fiuhoz. A fiut megint utólérté a nagy pillanat s jósolta a két napszámot, hogy nagy vagyonhoz fognak jutni, mert P. Orban Péter tenkei gazda rétjén van egy körtefa annak tövében 5-6 zsák pénz van, a melyet nekik kell meglelni. Kiment a két napszámot nagy bizakodással kincset keresni. — A réten levő nagy körtefa tövében a csontra fagyott földben egy nap egy éjszaka folytonosan ástak, s az eredmény az lett, hogy tövéből kiásták P. Orban Péter szép nagy körtefáját. Összefagyva kerültek haza s hogy szomszédjaik gunyos kacagását kikerüljék azóta ki sem mozdulnak szobájukból. A szellemidéző fiut pedig azzal fenyegetik, hogy agyonverik mert az, hogy nem találtak kincset az nem fáj nekik, de hogy az egész község rajtuk mulat azt szörnyűségesen szerelmesnek találják.

— **A gazdasági ismétlő iskola ügye.** A városi tanács még a mult évben elhatározta, hogy Debrecenben gazdasági ismétlő iskolát létesít. Az iskola felállításának munkálatai már folyamatban vannak és az iskola a tavasszal meg is nyílik. Az iskola tanára Juhász József bemutatta az iskola munkálatainak tervezetét. A tanács ma tartott ülésén a tervezetet helyeslőleg tudomásul vette és hasonlóan kiadta a községi iskolaszékeknek, egyben intézkedett, hogy az iskola céljaira szükséges pénzt a számvívői hivatal utalványozza ki Juhász Józsefnek.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter Árvay Gézá, a debreceni kir. táblához berendelt bírósági jegyzőt a szilágyséhi járásbíróhoz albiróvá kinevezte. — Tótin Andor ungvári máv. hivatalnokot a vasut igazgatósága a hatodik rangfokozat első osztályából az ötödik rangfokozat harmadik osztályába nevezi ki.

— **Hadbírói vizsgálat.** Lapunk tegnapi számában a fenti cím alatt megjelent újdonságba hiba esuszott be, mert Tamócy Béla százados, ki a 3. honvéd gyalogezred felett vizsgálatot tartott, nem hadbíró, hanem hadbiztos.

— **Katonai orvosnövendékek zendülése.** Szent-Pétervárról táviratozzák, hogy a katonai orvosnövendékek gyűlést akartak tartani, a melyet főlebbvalóik, a törzsorvosok betiltottak. Az orvosnövendékek mégis összegyülekeztek s mikor a törzsorvosok be akarták tiltani a gyülekezést, a katonai növendékek megrohanták és elverték a törzsorvosokat. A zendülő katonai orvosnövendékeket haditörvényszék elé fogják állítani.

— **Kitüntetett debreceni őrmester.** A király Szilágyi Zoltán a debreceni állami mentelep őrmesterét, egy nőnek a vízbeulástól saját élete veszélyeztetésével véghezvitt megmentése elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Egy japán diplomata bucsulevele** Egy-két évvel ezelőtt a bécsi társaságnak kedvelt alakja volt az ottani japán nagykövetség attasséja Yofhida S. ur, akit időközben visszahelyeztek hazájába. A japán diplomata tagja volt a bécsi vadásztársaságnak, is mely gyakran rendez hajtóvadászatot Mára-

marosban, és legutóbb Huber M. elnökhöz a következő érdekes levelet intézte:

Tokio, 1904. szeptember 21.

Igen tisztelt tanácsos ur!

Legelőször is fogadja őszinte üdvözlétemet a távol keletről. Remélhetőleg mióta távol vagyok, sok zergét lőttek már és úgy gondolom, mire e sorok a kezében lesznek, már túl van a vadásztársaság, az előttem feledhetetlen magyarországi, Máramaros megyei szarvasbögésen is. Sajnos, én az itteni miniszteriumban annyira be vagyok fogva, hogy a tél folyamán nem is gondolhatok a vadászatra.

Itt Japánban minden a legjobb rendén van. Az idegen nem is tudja elképzelni, hogy az ország határán túl hatalmas háboru folyik.

Kereskedelem, ipar, iskolák és egyéb dolgok épen úgy virágoznak, mint béke idején. Ezt a jelenséget kedvem volna a híres kárpáti téli sorsához hasonlítani, mely a hegytetőn hó és szélvész közepette gyönyörűen feslik. A nép el van tőkélve minden körülmények között a háborut keresztül harcolni és az orosz ellenségnek nem engedni. Mi itt semmitől sem félünk!

Belátható időn belül, lehet, hogy sohasem mehetek többé vissza Bécsbe és így kérem, hogy nevémet a tagok sorából töröljék kegyeskedjék. Azok a szép emlékek, melyek bécsi tartózkodásom és magyarországi vadászataim alkalmából lelkembe vésődtek, kitörölhetetlenek. A medve- és rókabőrök, továbbá a szarvas aggancsok, melyek szobám falát díszítik, mindig emlékeztetnek engem a gyönyörű, vadregényes máramarosi kárpátokra.

Igaz tisztelője:

S. Yofhida

Foreign-Ministry, Tokio.

— **A jog- és pénzügyi-bizottság** ma délután 3 órakor ülést tart, melyen jogi ügyeket tárgyalnak.

— **Éljen a kormány!** Ugy értesültünk, hogy lapunk mult számában „Éljen a kormány” cím alatt megjelent apróságunkat félre értették bizonyos körök. Kijelentjük, hogy midőn a Bikában levő néhány főiskolai hallgató beszélgetését tréfás hangon köztöltük, azáltal a főiskolai egész ifjuságot nem akartuk politikailag befolyásolni tisztán csak a vigjogászéletet akartuk kiszínezni.

— **Meglopta a szüleit.** Bezsina János lakatos segédet tegnap a rendőrség nyiregházi megkeresésre letartóztatta. Az a vád Bezsina ellen, hogy néhány nap előtt Nyiregyházán feltörte a saját szüleinek lakását, felfeszítette a szekrényt és onnan 30 korona készpénzt és két aranygyűrűt ellopott, Átszállítják Nyiregyházára.

— **A szatmári főgymnázium 100 éves jubileuma.** A szatmári katolikus főgymnázium kedden ünnepelte fennállásának százéves évfordulóját a város közönségének nagy részvete mellett. Berzeviczy miniszter képviselőben Bonez Ödön dr. miniszteri tanácsos jelent meg az ünnepen. Az ünnep istenisztelettel kezdődött, azután a gimnázium épületében Rakovszky Pál igazgató mondott emlékbeszédet, majd Bonez miniszteri tanácsos tolmácsolta a miniszter üdvözlését. Az ünnepség után, a melyen nemesak szathmári, de vidéki hatóságok is képviselve voltak, bankett volt, a melyen mintegy háromszázan vettek részt.

× **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti-festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Allandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kiskabátban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

Őnagysága főzet.

Ő nagysága: Kérlek, mondhatnád te is egyszer, mit főzsek. Már fáj a fejem a sok gondolkodástól s most már nem is jut eszembe semmi.

A férj: Örömmel, édes, ugyanis már régen vágyodom egyik-másik kedvenc ételre.

Ő nagysága: És hagy engem kinlódni!

A férj: Hát kérlek, csináltathatnál holnapra hallevest.

Ő nagysága: Szerdán? Nem rossz. Egy vagyont kérnek a halért. Ezzel várhatunk péntekig, a mikor olcsóbb.

A férj: Igazad van. Különben a leves mellékes. Hanem tudod, mi nem volt már régen? Töltött rostélyos, ezt nagyon szeretem.

Ő nagysága: Pörköltzsaftban?

A férj: Pörköltzsaftban.

Ő nagysága: Jó. Csakhogy abból nem ehetik a gyerek, mert csipi.

A férj: Hát pörköltzsaft nélkül.

Ő nagysága ez igaz. És mit hozzá?

A férj: Hát mondjuk, hogy maccaronit.

Ő nagysága: A boltból? Kukacos az mind.

A férj: Hát krumplit vagy rizst, nekem az már mindegy.

Ő nagysága: És milyen tésztát?

A férj: Káposztás kockát.

Ő nagysága: Maccaroni és káposztás kocka?

A férj: Hisz nem lesz maccaroni!

Ő nagysága: Ki mondta?

A férj: Hát te azt mondtad, hogy kukacos.

Ő nagysága: A boltból, de én a gyárból veszem.

A férj: Vagy úgy! Hát akkor legyen sült tészta, például almás pite.

Ő nagysága: Jaj de számár vagy!

Hisz még a hussal sem végeztünk!

A férj: Dehogyan nem. Töltött rostélyos.

Ő nagysága: Csacsi, maccaronihoz valami szósos vagy szaftos hus kell, nem pedig olyan száraz, mint a töltött rostélyos. Hanem legyen inkább serpenyős rostélyos.

A férj: Igen, de az csipi a gyereket.

Ő nagysága: Édes paprika nem csip.

A férj: Hát jó, ezt se bánom.

Ő nagysága: Vagy legyen inkább töltött borjú?

A férj: Ezt nem szeretem.

Ő nagysága: Vagy töltött csirke?

A férj: (sóhajtva): Tegnapelőtt óta, ki nem állhatom a madarakat.

Ő nagysága: Hát mondd meg, mit csináljak?

A férj: Hisz már megegyeztünk a serpenyős rostélyosban!

Ő nagysága: Igaz! Aztán az almás pite helyett nem volna jobb a rizs koch?

A férj: Azt se bánom.

Ő nagysága: Csakhogy ez tegnapelőtt volt. Inkább baracklekváros omelette?

A férj: Jó.

Ő nagysága: Csakhogy én ezt nem eszem?

A férj: Hát ne legyen omelette.

Ő nagysága: Nem bánom, legyen csokoládé-torta.

A férj: Brr.

Ő nagysága: Neked semmi sem izlik, a mit én csináltatnék.

A férj: Dehogyan nem, hanem a torta. Különben azt se bánom.

*

A férj: Mi ez?

Ő nagysága: Borjupörkölt. Aztán úgy egyél, hogy egyéb nem is lesz.

A férj: De édesem, hiszen egészen más menüt állapítottunk meg!

Ő nagysága (mérgeesen): Nagymosáskor egy bankettet akarnál? A férjnek, uram szíve is lehetne, nemesak gyomra!

Cras.

Az Ábrányi-est.

Hosszas készülődés után s a nagyszámú, lelkes közreműködők s páratlanul tömött műsor dacára megszügyenítően kis közönség előtt folyt le a tegnapi Ábrányi-est.

Nem kutatjuk mi volt az oka. Talán a rendezőség lanyha agitációja — vagy talán az a körülmény, hogy a mozgalom inkább kegyeleti, mint művészi háttereket méltató tényre képezett, elég az hozzá, hogy a díszes páholyközönségen kívül más érdeklődő csak igen korlátozott számban akadt.

Pedig nagyon érdekes volt dalárdánk szép versengését meghallgatni, hanganyag és készütség tekintetében. A Kossuth dalkör, — a jó összetanulásával díszes Egyetértés, a munkás dalegylet, a Debreceni dalegylet s a Petőfi dalkör csupa Ábrányi-dalokkal léptek a podiumra, igazolva azt, hogy a múlt évtizedek még félreértették a tiszta magyar műdal alapelveit.

A kifogyhatatlan férfikórusokat jótékonyan váltották fel Fábrián Margit és Bognár Matild urhölgyek számai.

Fábrián Margit hegedűn ragyogtatta művészetét, Ridley Kohne magyar-zamatu hangulatképében. Bognár Matild a Kegyelmi ária szép eléneklésével kötelezett le, jóvátéve Zenei versengőjének nemescélzatu zárkózott-zágát azzal, hogy két ráadást adott.

Igaztalanok lennének, ha Jóna Kálmán zongorakiséretét külön nem említenék fel.

Nem kevésbé volt elementáris a tetszés megnyilatkozása, midőn Szűcs Margit urhölgy fejezte be Ábrányinak egyik hangulatos költeményét.

A műsor elején Csurka István dalegyleti titkár rövid vázlatban ismertette Ábrányi szerepét és az est jelentőségét. Igazán szép volt a keret, melyben a szellemes beszéd elhangzott: az összes dalegyletek zászlóktól szegélyezett koszoruja.

Nagyon sikerült, magas színvonalon álló nemes versengés volt az, melyben az egyesült dalegyletek külön és összeségükben hoztak szép áldozatot a hazai muzsa oltárára s mégis, midőn a műsor előhaladtával felmerült lelkünkben az a kérdés: *hol van tehát a magyar zene?* — akkor — valljuk be, nem találtuk meg azt és tekintetünk csodálkozva futott végig a hosszú műsor magyar nevű szerzőin, a nélkül, hogy vágyakozásunk kielégítést, várakozásunk feleletet nyert volna.

Ha jobbra, ha balra tekintek — mindenütt magyar motívummal, magyar eszmenettel, magyar jelleggel találkozom. Hát olyan nehéz reá ismerni a zenében arra, a mi magyar? Hisz közöttük élünk, benne lélekzünk, abból táplálkozunk! Hát oly nehéz meglátni a fáktól az erdőt? De ne siessünk előre ítéletünkkel. Ime, elkövetkezik a műsor vége felé egy szám: *Magyar nyitány*. Szerzője P. Nagy Zoltán, előadója: a szerző maga.

S az első ütemek után megbékülünk az előzményekkel, fáradt figyelmünk újból feléled, lelkünk örömmel tágul, ki magába fogadandó a nehezen megszerkeszthető, élet-erős, drága magyar motívumokat, az erőteljes duzzadó jellegzetes rhytmust, az édesen felelő melodiákat, a gondos befejezésre vezetett zenei ötleteket.

Nem tudom: Ábrányi emlékezete azonos-e a magyar zene geniuszával? De ha, mint mondják, az, akkor csak ez a szám illett bele a nagy staffageba, csak ez a gyönyörű nyitány, melynek folytatása is van — ez képviselhetné az ezerszeresen szeszélyes magyar muzsa szeplőtlen jelenlétét....

A hangversenyt tánc követte. S.

SZINHÁZ.

MŰSOR.

Pénteken, Hajduk hadnagya. Operett.
Szombaton, Diákélet. Színmű.
Vasárnap, d. u. Gáánybáró. Operett. Este először Áldozati bárány. Bohózat.

* **A kis alamuszi.** Bokor József egyik legjobb operettjének előadása telt ház előtt

folyt le tegnap este. Igaz ugyan, hogy a szereplők sokkal jobban mulattak a színpadon, mint a közönség a nézőtérén, a mi persze nem a darab, hanem az előadás rovására ment, mindazonáltal hálásan tapsolták Rózsa Lilit és egyes énekszámait meg is ismételtették vele. Iványi Antalnak is jó estéje volt, a ki egyébiránt már más szerepben is bebizonyította, hogy alamuszikat nagyon jól tud megjátszani. Krémer Jenő ötletes szójátékaival és komikumával nevetette meg a közönséget.

* **Színházi hírek.** Sugár Aranka betegsége miatt a mai napra hirdetett Hajduk hadnagya elmarad, helyette színre kerül a Lotti ezredesei énekes bohózat. Vasárnap délután Follinus Aurél 3 felvonásos népszínművét, a Nánit adják. Este lesz a bemutatója az Áldozati bárány című bohózatnak a főbb szerepeket Jeszenszky Irén, P. Menszáros Margit, Szabó Irma, Rományi Mária, Havasi Szidi, Faragó Ödön, Palágyi Lajos, Csontos Gyula, Iványi Antal és Szilágyi Aladár játsszák.

TAVIRATOK.

Szolnokiak a miniszterelnöknél.

Budapest, dec. 8. A szolnoki monstre küldöttség üdvözlésére Tisza István gróf kijelentette, hogy mindenki aki a magyar névre érdemes akar lenni, a parlamentarizmus sülyedését meg kellett gátolnia és minden erővel arra törekedni, hogy a magyar közélet erősebb alapokon fekdjék. Erre csak egy mód volt. Az utban levő formákat szét kellett zuzni, a nemzeti akaratot győzelemre kellett vinni. Mi nem sértettük meg a törvényt — folytatja Tisza — csupát a formát, hogy a közéletet körülövező hálót szétszakítsuk és az alkotmányt megmentjük. Az 1848 iki vívmányok nem képezik egy párt monopoliumát. Azok a vívmányok, illetve törvények érvényesek, azokat minden magyarnak meg kell tartani. Senkinek sem szabad az 1848-at a szájába venni, aki az akkori alkotások megvédésére nem siet. A parlamentarizmus és az alkotmány megvédésére meg teszem a kötelességemet. Az eredmény attól függ, vajjon sikerül-e mindazokat tette felhívni, akinek ez országban van veszteni valójuk, akik a szabadságot, az alkotmányt és a nemzet jövőjét megbecsülik. A szolnokiak lelkesen megéljeneztek a miniszterelnököt beszédje befejezése után.

A japán-orosz háboru.

Pétevár, dec. 8. Elrendelték a második Volga-ezred és a Terek-kozákok mozgósítását.

London, dec. 8. A Reuter-ügynökség jelenti az orosz keleti hadsereg főhadiszállásról Senkingen át tegnapi kelettel: A nehéz tüzérség naponta tüzel a Putilovdombról és Lingsinpuból, de Rennekamp tábornok utolsó ütközete óta nem történt összejáratás. Ejjelenként önkéntesek vállalkoznak az ellenséges vonal támadására és japánoktól megszállott házakat robbantanak. Ezek a vállalkozások igen veszedelmesek, de nagyban nyugtalanítják az ellenséget. Rennekamp tábornok ütközeteiben a japánok számszerint kisebbségben voltak. Az oroszok keveset veszettek, zsákmányoltak sok fegyvert és mintegy 100 japánt fogtak el, kiknek rossz ruházatuk volt és sokat szenvedtek a hidegtől. Az utolsó ütközetekben a japánok szokásuk ellenére számos halottat

hagytak a csatatéren. Az orosz hadsereg naponta 200,000 pud élelmiszert fogyaszt, valószínűleg egy hét múlva úgy be lesz fagyva a Hunho, hogy át lehet rajta kelni a vonatcsapatoknak.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, december 8.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye Nyugodt irányzat mellett 18,000 métermázsza került forgalomba változatlanul tartott a kon. Egyébb gabonaneműek változatlanok Idő: borus.

Regénycsarnok.

Anna jácintjai.

Irta: G. Büttner Julia.

— Hisz bár tudnék segítségére lenni!
— Már tudott. A legelső segítséget magától nyertem. S most még az a boldog hordár nagysádra is hagyott, hogy támogatson. Szép dolog, hogy így terhére vagyok.

— Ne mondja azt! De nem kell valakit tudósítani, hogy önt milyen nagy baj érte? Valami rokonát? vagy orvos ismerősét? szívesen megteszem.

— Köszönöm, nem. Nincs senkim a kinek részvétét és segítségét óhajtanám. De nagysád részvétét szeretném továbbra is megtartani. Persze most egyhamar nem mehetek magukhoz megköszönni a szíveséget — próbált tréfálni Zsarnóthy. — De remélem, gondol reám azalatt, míg kiépülök.

— Nagyon sokszor fogok gondolni magára és sokszor fogok tudakozódni is azáltal a hordár által, a kit már régebben ismerek.

— A ki most már becses közös ismerősünk lesz — tréfált Zsarnóthy.
Ezalatt többen jöttek arra. Mindannyi megállt s felajánlotta segítségét. Néhányan ott is maradtak, várni a mentőket vagy talán, hogy meghalljanak valamit abból, amit azok ketten olyan halkán beszélnek.

A mentők nemsokára megérkeztek, hogy a sebesültet kórházba szállítsák.
Mikor elindultak, Zsarnóthy bucsuképeu még egyszer megfogta Anna kezét.

— A viszontlátásig! A bizonyos viszontlátásig! — ismételte.

Oltvány Anna azután lakására sietett. Csak szobájában vette észre, hogy a magának vett karácsonyi ajándékot valahol elvesztette. De most már nem igen bánta a jácintbagymákat, csak Zsarnóthy sajnálta. Gondolatokba merülve vetette le felöltőjét, kalapját s gépiesen ment az ablakhoz. Összetűzte a durva, olesó csipkefüggönyt, talán hogy az udvaron járókelők nyüzsgése s betekintgetése ne zavarja és ezzel mintegy kizárva magától a külvilágot, leült a szegényes kis szoba egyetlen székére az asztal mellé, Rátámaszkodott két karjára s arcát betakarta kezével. Mert egyszerre előtte állt a boldog nult, melyre pedig ő már nem is akart visszaemlékezni, hogy a szűkes jelen sivárságát s a szomorú egydültség rideg elhagyatottságát ne érezze olyan nagyon s el ne veszítse lelke bátorságát a jelenhez.

De most hogy Zsarnóczy Bélát viszontlátta, ezek az emlékek újra feltámadtak. A vidám, a boldog napok fényes melege, mikor még szüleinek gyöngéd gondoskodó szeretete vette körül s oly szabadon élt az ősi kastélyban s a régi parkban, mely az egész világ volt az ő számára — s egészen az ő világa volt! Zsarnóthy akkor gyakran volt náluk s a vidám, gondtalan, de derék fiatal embert szülői kedvelték s Anna jó barátjának tartotta.

De Zsarnóthy aztán Bécsbe költözött, hol előkelő hivatalt kapott. Oket pedig ezután annyi szeszéltenség érte s a fiatal emberről nem hallottak többé s nem gondoltak rá.

(Folyt. köv.)

Városi színház.

Bérlet (C.)

Pénteken, december hó 9-én:

Lotti ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta: Rudyard Stone. Fordította: Faragó Jenő.

SZEREPLŐK:

Dom Dawentry, piskóta — Faragó Ödön.
gyáros — — — Havasi Szidi.
Harriet, a felesége — — — Krémer Jenő.
John Dickson, szabó — — — Krémerné
Kitty, a felesége — — — Iványi Antal.
Ramajanah, namlakaih rájah
Lotti, nemzetközi diseuse, chanteuse, danseuse, excentrique és színésznő — — — Rózsa Lili.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél

Debrecen, Kóstemplicmlazár

megkezdődött a

Karácsonyi vásár

Minőségben kifogástalan jó áruk kerülnek eladásra leszállított

árak mellett.

11073—1904 Tk.

Árverési hirdelmény kivonata.

A debreceni kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi hogy a nyiregyházi kir. pénzügyigazgatóság mint a kir. kincstár képviselője végrehajtatónak Jakab Mihály Jakab János és Jakab Erzsébet végrehajtást szenvedő elleni 105 kor. 55 fill. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék területén levő a mártonfalvai 5 sz. tjkvben A I 1 sorsz. 57 hrsz. a. felvett házas telekre az árverést 822 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt az 1905évi január hó 20 napján délelőtt 10 órakor Mártonfalva községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%.-át vagyis 82 kor. 20 fillért készpénzben vagy a 1881 LX. t. c. 42§ ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt J. M. rendelet 8 § ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez leteni avagy az 1881: LX, t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság Debrecen 1904 október hó 26-án.

olvashatatlan aláírás

kir. tszéki bíró.

M. Á. Vasutak

menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat) —	d. e.	3 30
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 16
Budapest felé (gyorsvonat) —	regg.	8 57
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12 07
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10 31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e.	11 12
Csak P.-Ladányig — — —	este	8 10
Csak P.-Ladányig motor menet	regg.	5 08
Szatmár—M.-Sziget felé —	d. u.	3 56
Csak Szatmárig (gyorsvonat) —	d. u.	6 51
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	7 56
Szatmár—M.-Sziget felé —	éjjel	2 50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 27
Csak Szatmárig — — —	reggel	5 10
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8 13
Miskolc—Kassa felé — — —	este	6 56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4 11
Csak Nyiregyházig — — —	d. u.	12 19
	m. á. vasutól	reggel 5 35
	vásártérről —	reggel 5 44
	m. á. vasutól	reggel 8 09
	vásártérről —	reggel 8 16
H.-Böszörmény	m. á. vasutól	d. e. 11 07
	vásártérről —	d. e. 11 16
B.-Sz.-Mihály	m. á. vasutól	d. u. 4 25
	vásártérről —	d. u. 4 38
felé	m. á. vasutól	d. u. 12 11
	vásártérről —	d. u. 12 12
	m. á. vasutól	este 6 46
	vásártérről —	este 6 53
F.-Abony felé m. á. vasutól —	reggel	4 38
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4 58
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 06
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 28
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9 35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4 31

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	9 35

Bpestről Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 —
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (személyvonat)	d. u.	3 29
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	6 41
Budapest—N.-várad felől —	éjjel	6 24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	2 15
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	2 15
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	5 40
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 46
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. e.	4 37
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	11 55
Csak M.-Szigetről — — —	este	3 31
Szatmár felől — — —	este	10 40
Csak Szatmárról — — —	reggel	6 30
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8 31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11 50
Csak Nyiregyháztól — — —	d. u.	7 48
Kassa—Miskolc felől — — —	reggel	3 33
	vásártérről —	reggel 7 40
	mávasúthoz	d. e. 7 22
	vásártérről —	este 11 06
B.-Sz.-Mihály	mávasúthoz	este 11 12
	vásártérről —	este 6 51
H.-Böszörmény	mávasúthoz	este 6 57
	vásártérről —	d. u. 9 46
felől	mávasúthoz	d. u. 8 52
	vásártérről —	d. u. 1 98
	mávasúthoz	d. u. 3 34
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	3 35
F.-Abony felől mávasúthoz —	d. u.	5 45
O.-Köcs—Polgár felől vásártérről	reggel	5 44
O.-Köcs—Polgár felől mávasúthoz	reggel	7 54
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	7 13

Rendkívül olcsó!

500 drb. csak 1 fl. 85. kr.

Egy gyönyörű valódi jóljáró óra, 36 órában felhuzandó, aranylánccal, 1 pompás melltű, 1 aranyozott gyűrű 1 garnitúra manchette galér s mellgomb, 6 darab vászon kendő 1 zsebiószter, 1 toilette tökür, 1 szagos szappan, 20 levelezéshez alkalmas tárgy, 72 darab angol toll, és 300 vegyes tárgy, mely a háznál szükséges mindez **1 fr. 85 krért.** Utánvételt vagy pénzelőre beküldésével.

C. Grüner, Krakau.
(Galicia)

Két csomag vételénél egy szép zsebkést adokrá ingyen. — Ha az áruk nem tetszenek, a pénzt vissza adom.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideg állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a **hattyu szabad gyógyszerárban.**

Zádor Lajos

divattermében december 31-ig ritka alkalmi bevásárlás női divatekkekben.

finom gyapju szövetek, selymek díszek, **női felöltők**, blousok, szörme boak és karmantyuk rendkívüli leszállított árakban, múlt évi cikkek minden árban kiárusítatnak.

Karácsonyi és Újévi Ajándékok

Legnagyobb választékban kaphatók.

HEGEDÜS és SANDOR

előbb **László Albert és Társa** könyv és papirkereskedésében.

K o s s u t h - u . 11 . sz .

Régi piac utcai helyiségünkben feltűnő olcsó árban árusítunk el felmaradt könyveket képeket és zeneműveket.

A virágkedvelő közönség figyelmébe.

Van szerencsén a. n. é. virágkedvelő közönség becses tudomására hozni hogy virág üzletben egy új virágkötőt szerződtettem, ki bel és külföldi nagyvárosok elsőrangú virág termében volt alkalmazva. Legmodernebb koszorukat, virágcsokrokat, oly művészettel és gyorsan állít elő, hogy virág termében bármilyen nagy és finom megrendelést felvállalhatok. Főtörekvésen odairányul, hogy nem kimélve semmi áldozatot, üzletemet a legelső fővárosi virágüzletek színvonalára emeljen és nagyrabecsült vevőimnek alkalmat nyujtsak arra, hogy finoman készült csokrokat kaphasson.

Paczelt János.
műkertész.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és a csomagolására kiváló gond fordítottat, legszolidabb és legolcsóbb árak mellett.

Első kézből a gyárban vásárol Ön olcsón legjobban!
Első magyar villamos erőre endezett hangszergyárban

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és hangfokozó gerenda feltalálója.

BUDAPEST, II., LANCHID-U. 5. SZ.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges cialítás, fa-, réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedük. 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, forinttól feljebb a legjobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyab hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítás 4—frt.

TÁROGATÓ.

rózsafából, ujezüst billentyűvel és iskolával, 30—frttól feljebb **Harmoniumok** világhírű legjobb gyártmány 65.—frttól feljebb

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett utányos árban, elismert jó minőség. a hadsereg és a legtöbb katona zenekaroknak szállítója vagyok.

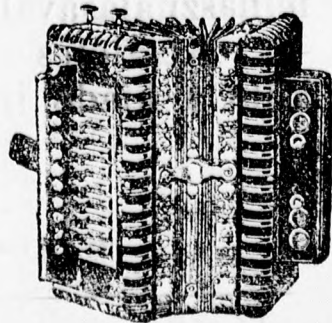
Harmonikák, legjobb, erős elpusztíthatatlan hangokkal, 2 50- 3.—, 4.—, 5.—forinttól feljebb. **különleges** acél hangu hangversenyharmonikák, saját minták.

Javitások az összes hangszereken, különleges szakszerű pontossággal, jutányos árban eszközölte nek,

Kezesség minden egyes hangszernél.

Kivitel nagyban és kicsinyben

Arjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és bérmentve küldetik,

MAGYAR REGÉNYIRÓK.

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrády Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
Pálffy Albert: Esztiike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kistündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti:

MIKSZÁTH KÁLMÁN

ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA.	Baksay Sándor	Dóci Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos	AZ ÍRÓK NÉVSORA.
	Beniekyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly	
	Beöthy László	Fáy András	B. Józsika Miklós	B. Podmanický Frigyes	Vas Gereben	
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verseghy Ferenc	
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula	
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie	
	Degré Alajos	Hercegh Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papíros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől
ezennel megrendelem a
„MAGYAR REGÉNYIRÓK“
című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 kor.-ért:
a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizetendő 25 kor. utánvét mellett.
A nem kívánt módoszat törölendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szövebeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

A „Magyar Regényírók“

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben **300 kor.** Törleszthető havi **4 koronás** részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet.

Franklin-Társulat

magyar Irodalmi Intézet és könyvnyomda